مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۱۷ بهمن ماه ۱۳۱۹ ☆

فهرست مطالب

۱ ـ تصویب صورت مجلس
۲ ـ شور اول لایحه انحصار تهیه و خرید و فروش تخم نوغان
۳ ـ بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات جزائی از ماده ۲۹۰ تا ۳۰۴
۴ ـ موقع ودستور جلسه بعد ـ ختم جلسه

(مجلس یک ساعت ونیم پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس یکشنبه ۱۰ بهمن ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند ☆☆

[۱ ـ تصویب صورت مجلس]

رئیس ـ در صورت مجلس نظری نیست (گفته شد ـ خیر) صورت مجلس تصویب شد .

[۲ ـ شور اول لایحه انحصار تهیه و خرید و فروش تخم نوغان]

رئیس ـ لایحه راجع بانحصار تهیه و خرید تخم نوغان شور اول لایحه است . گزارش کمیسیون صناعت و عدلیه قرائت میشود :

گزارش کمیسیون صناعت

کمیسیون صناعت با حضور آقای وزیر صناعت و معادن لایحه نمره ۲۴۸۳۰ دولت راجع بانحصار و تهیه و خرید و فروش تخم نوغان را موردبحث قرارداده و با اساس لایحه موافقت نموده اینک گزارش آن بعرض میرسد .

گزارش از کمیسیون قوانین عدلیه بمجلس شورای ملی

لایحه نمره ۳۵۸۲/۲۴۸۳۰ دولت راجع بانحصار تهیه و خرید و فروش تخم نوغان و پیله در کشور و مجازات متخلفین مقررات مربوطه در کمیسیون قوانین عدلیه مطرح با توضیحاتی که آقای وزیر عدلیه بیان نمودند کمیسیون با اساس پیشنهاد موافقت و اینک گزارش شور اول آنرا با اصلاحی که شده است برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد :

☆ عین مذاکرات مشروح نیست و پنجمین جلسه از دوره یازدهم قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۹)

ادارهٔ تند نویسی وتحریر صورت مجلس

☆☆ اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شد :

غائبین با اجازه ـ آقایان : مژدهی ـ دبیرسیاقی ـ پناهی .

غائبین بی اجازه ـ آقایان : محسن مهدوی ـ مؤید ثابتی ـ حمزه تاش ـ شیرازی ـ اعظم زنگنه

دیرآمدگان بی اجازه ـ آقایان : موقر ـ کنصف ـ لقوائی ـ دکتر جوان ـ اعلمی ـ دکتر ادهم ـ مظهرانجی ـ فیکپور ـ وکیلی ـ فراگرلو

ماده ۱ - انحصار تهیه و خرید و فروش تخم نوغان و پیله در کشور با وزارت صناعت و معادن است.

ماده ۲ - هر کس بدون اجازه وزارت صناعت و معادن تخم نوغان بعمل آورد یا بدون برخی اداره نوغان آنرا بفروشد و یا بخرد علاوه بر ضبط مال (در صورت نبودن عین مال رد قیمت آن) بتأدیه غرامت از پانصد ریال الی پنج هزار ریال محکوم خواهد شد و درصورتیکه بتأدیه محکوم به نقدی قادر نباشد در مقابل هر ده ریال آن یك روز حبس خواهد شد و مدت حبس نباید از سه سال تجاوز نماید.

تبصره - وزارت صناعت درمورد اجراء این قانون شاکی خصوصی شناخته میشود و در صورتیکه شکایت خود را مسترد دارد قضیه قابل تعقیب نخواهد بود.

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای میرزائی.

میرزائی - بنده در اصل این لایحه عرضی ندارم و خیلی خوب لایحه ایست ولی میخواستم عرض کنم چون بیشتر این لایحه متوجه میشود به فلاحین و زارعین که کمتر به قانون آشنا هستند البته برای جلوگیری از قاچاق بسیار لایحه خوبی است ولی بنده قطع دارم که جز یك عده از قاچاقچی ها که شغلشان است رعایا و فلاحین وقتی که مطلع بقانون شدند دیگر مرتکب نمیشوند وقتی که فهمیدند قانون جلوگیر از آنهااست دیگر مرتکب نمیشوند خواستم استدعا کنم که اگر وزارت صناعت عین این لایحه را چاپ و یك ورقه بتمام قراء و قصباتی که ابریشم کاری دارند بوسیله کدخدا ها توزیع کنند خیلی خوب خواهد بود که اطلاع پیدا کنند و در آتیه کمتر ابتلاء پیدا میشود.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - برای اینکه عمل آوردن تخم نوغان تحت نظر دولت باشد و تخمهائی که عمل می آید مصون از آفات باشد بنظر بنده مانعی نیست که دولت نظارت بکند در عمل آوردن تخم نوغان و رعایت این منظور دولت ولی مجازاتهائی که برای اینکار معین شده طوری میشود که باین محصول مفید ضرر وارد میآید و موجب تقلیلش میشود البته وزارت صناعت که این لایحه را تقدیم کرده منظورش تسهیل است ولی غالباً ملاحظه میشود که مقرراتی وضع میشود که بعکس نتیجه میبخشد. تخم نوغان محصولی است که از سالیان دراز از ایران یکی از ممالکی بوده است که حاصل کننده آن است در خیلی از نقاط ایران مثل گیلان و خراسان و یزد و کاشان و قسمتهای دیگر محصول تخم نوغان بعمل میآوردند و مدتی که کاملاً مورد توجه نبود ولی مجدداً توجهی در عمل آوردن آن میشود و حالا هم سال به سال دارد محصول زیاد میشود ولی ممکن است بعضی تخم هائی به عمل بیاورند که محصولش خوب نباشد و زیاد نتوانند ضرر داشته باشد برای آن کسی که تخم تهیه میکند اما این مقتضی نیست که طوری بشود که کسی جرئت نکند اصلا دنبال این کار برود زیرا دست زدن باین محصول و این تخم را مثل یك جانی که بالاترین جنایت را کرده است در صورتیکه در تمام قراء و قصبات باید عمل بیاید و کسی که دست بهش زد باید مالش را [illegible] قدرا جریمه کنند و اکثر چیزی ندارد [illegible] حبسش کنند بنده نظری که داشتم این بود که قانون باین سختی برای این کار سوء اثر دارد و محصول نوغان تقلیل می دهد و دخالت مأمورین وزارت صناعت هم معلوم نیست مفید تر از پیشتر باشد و هر چه ممکن است باید طوری شود که وسائل تهیه این محصول سهل تر بشود و این مجازات ها هم بهیچوجه متناسب با این جرم نیست و باید تخفیف بدهند اگرچه آقای وزیر عدلیه مجازات حبس را در کمیسیون عدلیه کم کردند و دو سالش را تخفیف دادند اول پنج سال بود لیکن این بنظر بنده باید مثل یك تخلفی محسوب شود و جنس آن از هشت روز تا یك ماه باشد و اگر کسی چنین تخلفی را کرد اگر چنانچه مال ندارد که جریمه نقدی بدهد تا یك ماه حبس شود زیرا این نقد ندارد و ثروتی ندارد و به علاوه اصلا تطبیق این حبس با جریمه نقدی متناسب نیست این جا برای هر ده ریال نقد یك روز حبس قرار داده اند اول پنج سال

بوده حالا که تخفیف داده اند سه سال شده در صورتی که سه سال بیشتر از هزار و نود است جزای نقدی که معین شده از پانصد ریال الی پنجهزار ریال است در صورتی که تطبیق شود با مبلغ جزای نقدی دو سال هم کمتر میشود و بعقیدهٔ بنده ما نباید تناسب مجازات را با جرائم هیچوقت از دست بدهیم زیرا بر خلاف عدالت میشود این مجازات و بعد هم عملی نمیشود مثل این است که اگر کسی سلام نکرد اعدامش کنند اینکه هیچوقت تناسب ندارد هیچ وقت هم عملی نمیشود پس تمنا میکنم که آقای وزیر عدلیه اگر موافقت بفرمایند دو شور ثانی این مجازاتها را خیلی کمتر بکنند خصوصاً مجازات حبس که یك مجازات شدیدی است و ما نباید برای کارهای کوچکی یك مجازات های زیادی معین کنیم که خانواده هائی از بین بروند و بعلاوه عکس آن منظور دولت که ترفیه حال مردم و تکثیر زارع و فلاح است این لایحه بعکس آن نتیجه می بخشد این است که بنده عقیده ام این است که ارفاق بیشتری باید بشود و مجازات و حبس را کمتر بکنند.

وزیر عدلیه - چون مذاکره دوطیات لایحه است بی مناسبت نیست که یك مقدمه مختصری برای روشن کردن ذهن آقایان محترم و توجه دادن باهمیت این لایحه عرض کنم. این لایحه کمال اهمیت را دارد و آن نگرانی هائی که آقایان اظهار فرمودند نهایت درجه مراقبت کردیم که رفع آنها بشود و صنعت ابریشم همان طور که نماینده محترم تذکر دادند همیشه در ادوار گذشته از مهمترین پیشه ها و کارهای کشور ایران بوده است و توقعیت تاریخی دارد این صنعت. متأسفانه در این سنوات اخیر به اندازهٔ که باید توجه و دقت در این امر مهم بشود نشده و علت هم این بوده که احتیاج به ازدیادش نبوده همیشه میدانید که احتیاج منبع تمام اصلاحات مهمه است بیشتر نکته که غفلت شده است یعنی مهیا نبوده اند برای اینکه رفع کنند موضوع امراضی است که تخم ابریشم را تهدید میکند متأسفانه بنده اطلاعات فنی در این موضوع ندارم که اهمیتش را در اینجا بیان کنم ولی اجمالاً آقایان میدانند که امراضی نسبت به تخم نوغان دارد و این لایحه هم اگر دقت بفرمائید جنبهٔ مالی و جنبهٔ قاچاق بمعنی قاچاقهای دیگر نیست بیشتر این لایحه منظورش به جنبهٔ صحی و جنبهٔ بهداری است و ما اگر مجازاتی قرار میدهیم برای حفظ ابریشم است از این امراض و دولت از این انحصاری که برای وزارت صناعت قائل شده است قصد انتفاع مثل سایر چیزهائی که موضوع قوانین مختلفه قاچاق شده است نیست و امروز باید متوجه باشید که یك احتیاج فوق العاده در این کشور پیدا شده است باریشم خیلی خوب ابریشم بی عیب بی مرض ابریشم سفید که بشود انواع و اقسام پارچه های حریر را درست کرد برای اینکه همه آقایان مسبوق هستند یك کارخانه تأسیس شده است که میشود گفت یکی از مهمترین کارخانهای دنیا است (صحیح است) و این کارخانه را باید برایش ابریشم تهیه کرد ابریشم صحیح و سالم و بی عیب تهیه کرد و بهمین منظور است که فعلا یك اداره باسم اداره نوغان تشکیل شده است و مأمور است برای همین کار که در تمام نواحی کشور شهرستانها آنجاهائی که بیشتر استعداد دارد در آنجاها تشکیلات بدهد و مراقبتهای مخصوص خواهد شد که بهترین و مرغوبترین ابریشم ها در کشور تهیه شود. متأسفانه آقای وزیر صناعت اینجا نیستند که بیشتر از این توضیح بدهند چون در صلاحیت خصوصی ایشان است و من آنچه که اجمالا اطلاع دارم این اداره تشکیلات وسیعی دارد. آن نظری را هم که آقای میرزائی اظهار کردند مرتفع است و یك جمله را بعنوان جمله معترضه و بین پرانتز عرض کنم راجع به انتشار قوانین. انتشار قوانین مطابق قانون مدنی نظر بانتشار واقعی نیست همینقدر که یك قانونی بتصویب مجلس شورای ملی رسید و بصحه ملوکانه هم موشح شد بعد هم در روزنامه رسمی چاپ شد این قانون منتشر شده است اعم از اینکه همه یا

آنطاطس نیسلاه آنرا بخواهند یا نخواهند و با بی اطلاع بودن از قانون هم عذر نمیشود ولی خوب در عالم واقع رکه لاقرغب کنیم این نظری را هم که آقای میرزائی اظهار کردند نظر بی اساسی نیست البته قانون کلی وقتی که بعد از انتشار در روزنامهٔ رسمی قانون را منتشر شده فرض کرده چاره نداشته ولی البته در این جور موارد که قوانین تماس با طبقهٔ مردم و افراد زیاد دارد البته قوانین انتشار واقعی هم فایدهٔ لازم دارد و اگر فراموش نشده باشد در لایحهٔ تشکیلات کشور و تشکیلات وزارت داخله یک ماده پیش بینی شد که قوانین علاوه بر انتشار رسمی که در مجله وزارت عدلیه پیدا می کند فرماندارها یکی از تکالیفشان این است که سعی کنند هر کدام در حوزهٔ خودشان قوانین را اشتهار واقعی بدهند البته این وظیفه برای فرماندارها است بعلاوه با تشکیلاتی که وزارت صناعت بوسیلهٔ تاسیس یک ادارهٔ باسم ادارهٔ نوغان داده است بیشتر این قوانین را میدانند با چه اشخاص تماس دارد و البته بطبع میرسانند و باطلاع اشخاص ذیعلاقه می رسانند و بعلاوه راجع به انتشار قوانین دولت فکرهائی دارد و یک وسائلی در نظر گرفته شده که بزودی علاوه بر انتشار رسمی قوانین بوسیلهٔ رادیو یا وسائل دیگر انتشار واقعی میدهند و باطلاع عموم میرسانند و این دیگر ایرادی امور ندارد بر گردیم بشور در کلیات و اینجا لایحه آقایان ایرادی که داشتند چه در کمیسیون قوانین کشوری چه در مجلس نگرانیشان بیشتر از شدت این مجازات است ولی این نگرانی اگر درست دقت فرمائید در این قانون مورد ندارد آقای دکتر طاهری رساندند شما بدرجهٔ جنایت و بنده خیلی تعجب میکنم برای اینکه میدانید جرمها بسه درجه تقسیم شده خلاف وجنحه و جنایت خلاف که لازم بتوضیح نیست و مجازاتش خیلی کم است وجنحه هم بردو قسم است یکی جنحه های مهم است که تا سه سال حبس دارد وبعلاوه ممکن است جریمه نقدی هم بآن اضافه شود ویک جنحه هائی هم هستند که قدری اهمیتش کمتر است و قانونگذار اکتفا میکند بتعیین جریمه های نقدی این از آن جمله است و مورد نظر ما هم همین است ما اگر در اینجا حبس برایش معین کردیم از قبیل تبدیل جریمهٔ نقدی است بحبس چون اصولا ما نظرمان بیشتر این است که جریمهٔ نقدی را جانشین حبس ها بکنیم و بیخود برای هر امری بیائیم زندان های خودمان را پر بکنیم از مجرمین اشخاصی که تخلفاتی میکنند جریمه شان بکنند و پول بگیرند مؤثرتر است آزاد هم هستند کار هم میکنند ولی این را هم باید پیش بینی کرد که خیلی در بین مردم آسان است بگویند ما نداریم و اگر داشته باشند مالشان را نمی کنند آنوقت اگر ما بجریمهٔ نقدی اکتفا کنیم کسی که نخواست بدهد بمالش را قایم کرد و بمالش دسترس نبود بکلی از مجازات معاف میشود و باین ترتیب قانون بکلی بی اثر میماند این است که ما در اینجا اسمی از حبس بردیم و اشتباه نشود در اصل لایحه پنج سال بود بعد بنده موافقت کردم به سه سال واینهم حداکثر است وخواستیم یک ارفاقی کرده باشیم با مردم یعنی اگر آن محکومیت که اغلب عبارت از دو قلم خواهد بود چون یک قلم این است که اگر عین مال نباشد باید قیمتش را بدهد یکی هم غرامت هرگاه محکومیت این دو قلم بیشتر از سه سال شد یعنی اضافه از پنجهزار ریال شد وروز شمار کردیم ده سال شد ده سال کسی را حبس نکنند حد اکثر سه سال است نباید از سه سال تجاوز کند والا منایش این نیست که هر کسی را سه سال حبس کنند بعلاوه یک ارفاق دیگر هم شده است و آن تبصره است که ما در کمیسیون اضافه کردیم و وزارت صناعت را ما شاکی خصوصی قرار دادیم که اگر وزارت صناعت شکایت نکرد و یا وزارت صناعت را قانع کردند که بواسطهٔ غفلت واشتباه بوده است و تکرار نخواهند کرد آنوقت وزارت صناعت شکایتش را پس گرفت جرم از بین خواهد رفت . با این توضیحاتی که بنده

دادم دیگر تصور نمیکنم برای آقایان نگرانی داشته باشد معهذا اگر پیشنهاداتی هم باشد و آقایان بدهند در شور دوم مورد توجه واقع خواهد شد .

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - بنده در اطراف این لایحه از نقطهٔ نظر فنی هیچ عرضی ندارم فقط مختصر عرض من یک قسمت راجع باین جمله است که مینویسد مرتکب بتأدیهٔ غرامت از پانصد ریال الی پنجهزار ریال محکوم خواهد شد و دیگر در این قسمت است که مینویسد در صورتیکه بتأدیه محکوم به نقدی قادر نباشد بفلان مدت هم حبس شود بسیار خوب در قسمت جملهٔ اول تناسب هیچ رعایت نشده در کمیسیون هم عرض کردم که بایستی مجازات متناسب باعمل باشد پنجاه تومان جریمه ممکن است یک من تخم نوغان خریده شود یا فروش شود یا بدون اجازه تهیه شود ممکن است صد من باشد یک من را باید من باید تفاوت گذاشت پنج سیر را بایک من و پنج من باید تفاوت گذاشت پس بدون تناسب نباید مجازات را بطور کلی معین کرد و حد اقل پنجاه تومان وحد اکثر پانصد تومان معین کرد در تمام جرائم نقدی که در قانون جزا معین شده چه راجع بجنحه و چه راجع به جنایت و چه راجع بجنحه های مهم آنجائی که جریمه ضمیمه می شود هیچوقت از پانصد تومان بالاتر نرفته و حال آنکه جناب آقای وزیر عدلیه در این قسمت عمل معترف هستند که اساساً ما نخواستیم جرمش قرار دهیم جرم نیست نه جرم جنحهٔ مهم است و نه جرم جنایت است یک تخلفی است کرده وقتی باین معنی معترف هستند آنوقت نباید در نتیجه مجازاتی برایش قرار دهند که آن مجازات مطابق است با جرم جنحهٔ مهم این یکی . قسمت دوم راجع به عبارت (قادر نباشد) این عبارت مثل اینست که دولت بگوید من رد میکنم المفلس فی امان الله را و تمام قوانین افلاس را رد میکنم وقتیکه من اعتراف می کنم که قادر نیست و مفلس است چطور او را حبس می کنیم وحال آنکه امروز مملکت و کشور محتاج بآدم است بقدری احتیاج دارد که یگانه ناجی ایران بفکر این است که محبوسین را از حبس بیرون بیاورد و بکار بیندازد چنانچه قانونش گذشت از مجلس که اشخاصی که در حبس هستند باید بکارشان گماشت و از حبس نجات داد آن وقت ما بیائیم برای کسی که یک من تخم نوغان را برده است و قیمتش میشود صد تومان چقدر جریمه باید بدهد دویست تومان رو بهمرفته میشود سیصد تومان و ندارد بدهد بیرند صد روز حبسش کنند درصورتی که این آدم عیال دارد خانه دارد بچه دارد کارگر است رعیت است تجار که این کار ها را نمیکنند مربوط بیک صنف زعیت است که باید عائلهٔ خودش را با روز مزدی اداره کند آنوقت همچو آدم را بگیریم و حد اقل بفرمایش آقای وزیر عدلیه پنجاه روز حبسش کنیم پنجاه روز شما بخواهید یکنفر را حبس بکنید با شش نفر عائله چکار بکند چه خبر است ؟ اگر ندارد که نباید حبسش بکنند بلی بنده در یک صورت پس از آن بیاناتم با این ماده موافقت می کنم که در صورتی که ممتنع باشد اگر ممتنع باشد یکچیزی است یا دسترس بمالش نباشد بلی درصورت امتناع و عدم دسترس بمال آن آدم آنوقت شما بخواهید پنج روز بیست روز یک ماه حبسش کنید که نظرتان تأمین شده باشد بنده این قسمت را موافقت می کنم اما اگر اعتراف کنید که قادر نیست بتأدیه آنوقت درمقابل این حبس شود درست درنمیآید اگر چنانچه افراد درمقابل افراد طلبکار بودند و طرف مقابل قادر نباشد بدادن عریضهٔ افلاس میدهد و مفلس است وپذیرفته میشود و مصون از حبس و مصون از همه چیز باقی میماند اما اگر طرف دولت باشد باید حبس شود .

وزیر عدلیه - توضیحاتی که بنده دادم گمان می کنم کافی بود و اینجا فقط ایرادی که آقای اوحدی داشتند یعنی از مجموع ایراداتشان استفاده شد میخواهند یک تناسبی بین عمل که تهیهٔ تخم نوغان است و مجازات ترتیب بدهند اولاً این تناسب در مجازاتها میشود گفت هیچوقت رعایت نمیشود در کمیسیون هم صحبت کردند جواب شنیدند در سایر جرائم

مثلا کسی که سرقت میکند فلانقدر حبس معین میکند دیگر نمیتواند از او عمل بگذارند و بگویند اگر صد ریال سرقت کرد صد روز حبس شود اگر دویست ریال سرقت کرد فلانقدر مجازات شود اگر همینطور بالا برود آنوقت برای سرقت باید قائل شویم بحبس های سی سال و چهل سال لذا اگر دقت شود این اندازه تناسب را برای جرم و مجازات در عمل نمیشود قائل شد اینجا هم بآن اندازه که لازم بوده حداقل و حداکثر معین شده و حداقل و اکثر برای همین چیز هاست اما نکته دیگری که مربوط باین لایحه است این است که این لایحه بیشتر جنبه بهداری و مبارزه با مرض دارد. یك دانه تخم نوغان اگر داوای مرض شد کافی است که یك ناحیه را بکلی فاسد کند و در اینجا کمیت نمیشود قائل شد و باید نظر بکیفیت عمل داشت پس نه در اصل مجازات همچو سابقه داریم که بین عمل و مجازات یك تناسب مستقیمی باشد و نه اینکه در اینمورد بخصوص جا دارد که این موضوع را عنوان کنیم برای اینکه تکرار میکنم یك دانه تخم نوغان کافی است که یك قسمت مهمی را فاسد کند.

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده در مجازات و اینها هیچ وارد بحث نمی شوم ولی قانون وقتی نوشته میشود البته عبارت آن باید طوری باشد که تخالف و تباین پیدا نکند در اینجا مینویسد مرتکب بتأدیه غرامت از پانصد ریال الی پنجهزار ریال محکوم خواهد شد پس حد اعلای محکومیت نقدی آن پانصد تومان است بعد جای دیگر قیمت میکند می گوید اگر قادر بتأدیه محکوم به نباشد برای هر ده ریال یك روز حبس بشود بعد هم نوشته که نباید از سه سال تجاوز کند درصورتیکه بیچارگی بسه سال هم نمیرسد چون تمام بدهی او پانصد تومان است حبس هم برای هر یك تومانی یك روز است پانصد روز می شود و اصلا بدو سال هم نمی رسد این عبارت که اینجا نوشته اینطور میرساند که ممکنست قاضی او را بسه سال حبس هم محکوم کند بنا براین برای اینکه عبارت با هم سازش داشته باشد بهتر است بنویسد تا پانصد روز بعوض سه سال

مخبر - البته آقای عراقی توجه می فرمایند این قضیه جریمه است یعنی حد اقل پانصد ریال و حد اکثر پنج هزار ریال یعنی پانصد تومان است این جریمه است ولی ممکن است که قیمت مال هم باشد و در آن صورت شاید قیمت مال مثلا هزار و پانصد تومان شد بنابر این اینجا نوشته که محکمه بیش از سه سال نباید اورا محکوم کند پس نظر این است که چون ممکن است قیمت اصل مال و جریمه مبلغ زیادتری بشود برای ارفاق اینرا معین کرده اند که زیادتر از سه سال محکوم نشود و البته آقایان ملاحظه فرمودند که در لایحهٔ وزارت صناعت پنج سال بود بعد در کمیسیون مذاکراتی شد و آقای وزیر عدلیه موافقت فرمودند که سه سال باشد ما راجع بافلاس چون خود بنده از اشخاصی هستم که نسبت بکسانی که قادر نیستند ومفلس هستند عقیده دارم یك ارفاقی بشود البته بعد مناش که رسیدیم پیشنهاداتی آقایان دارند بدهند در کمیسیون انشاءالله با موافقت آقای وزیر عدلیه اصلاح میشود.

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرضی ندارم

رئیس - رای میگیریم بورود درشور مواد آقایانی که موافقت دارند قیام کنند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

ماده ۱ - انحصار تهیه وخرید و فروش تخم نوغان و پیله در کشور با وزارت صناعت و معادن است

رئیس - ماده دوم قرائت میشود

ماده ۲ - هر کس بدون اجازه وزارت صناعت ومعادن تخم نوغان بعمل آورد یابدون برچسب اداره نوغان آنرا بفروشد ویا بخرد علاوه برضبط مال (ودرصورت نبودن عین مال رد قیمت آن) مرتکب بتأدیه غرامت از پانصد ریال الی پنجهزار ریال محکوم خواهد شد ودر صورتیکه بتأدیه محکوم به نقدی قادر نباشد در مقابل هر ده ریال آن یکروز حبس خواهد شد ومدت حبس نباید از سه سال تجاوز نماید.

تبصره - وزارت صناعت در مورد اجراء این قانون شاکی خصوصی شناخته می شود و در صورتی که شکایت خودرا مسترد دارد قضیه قابل تعقیب نخواهد بود.

رئیس - آقای عراقی.

عراقی - اولا مخبر محترم تصور فرمودند که یابنده قانون را نخوانده ام یا متوجه باین حرف نیستم که ممکن است قیمت مال و جریمه رو بهمرفته از پانصد تومان بالا برود. بنده این را توجه داشتم ولی معلوم میشود اگر این جور تصور می کردم حسابگر نیستم. خیر حساب کردم بنده نظرم این بود که یك آدمی که قادر بدادن مال نیست شما میفرمائید حالا که قادر نیست عوض هر یك تومان جزای نقدی یك روز حبسش کنید. جزای تقصیر غیر از تأدیه قیمت است تأدیه قیمت که عرض شد قادر بدادن نیست نه از بابت مال نه از بابت چیز دیگر. حالا عوض آن جزای نقدی که میخواهند ازاو بگیرند میخواهند حبسش کنند بنده عرض میکنم این تقابل ندارد اینماده تصریح دارد که اگر قادر نباشد. معنایش این است حالا که نمیتواند و باید مثلا کتکش بزنند که چرا این فضولی را کرده بنده عرض میکنم بقدری کتك بزنند که متناسب باشد نه اینکه سه سال اورا حبس کنید.

مخبر - عرض کنم البته بعبارت که ملاحظه فرمودید دارد محکوم به. محکوم به چیست محکوم شده است برد قیمت مال (عراقی - ندارد) بعد دارد در مقابل هر یکتومان یك روز حبس می شود. اگر زیاد است آن را پیشنهاد کنید که در شور دوم تخفیفی قائل شویم.

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - بنده راجع باین ماده چون قرار شد در شور ثانی در کمیسیون صحبت شود عرایضی داشتم که در کمیسیون عرض می کنم ولی این را میخواستم عرض کنم که اشکال آقای عراقی وارداست و از ماده هم معلوم نمیشود این ماده منحصراً راجع بپرداخت غرامت است بهیچوجه در این ماده صحبت از قیمت مال نیست اینکه مینویسد به تأدیه غرامت محکوم میشود از پانصد ریال تا پنج هزار ریال غرامت غیر از قیمت مال است پس در این صورت نمی شود معین کرد که این حبس هم در مقابل قیمت مال است وهم درمقابل غرامت. پس قیمت مال در اینجا نیست ومنحصراً غرامت است وعلاوه قیمت مال هم دراین قانون بود قیمت مال اصولا درقوانین جزا هست که قابل تغییر وتبدیل بحبس نیست برای تغییر قیمت مال بحبس یك مقررات واصولی هست که از روی آن باید عمل شود واگر درمقابل قیمت مال بود شامل این نمیشد. پس همانطوریکه آقای عراقی بیان کردند این حد اکثر مجازات نقدی برای پانصد روزاست واز دوسال هم کمتر میشود بعلاوه یك اشکال دیگرهم هست اصولا تعیین حد اکثررا درمجازات کی میکنند؟ دروقتیکه اگر نا باشد مجازاتهارا جمع کنند یك میزان خیلی فاحش میرسد از این جهت نظر بارفاق بحال آن کسی که مجرم است مینویسد که از فلان مقدار تجاوز نکند مثل اینکه اگر کسی مرتکب چند جرم شد در یك آن بخواهند برای جرم های او مجازات معین کنند ممکن است ده مرتبه جرم سرقت کرده باشد وبعد از ده مرتبه اورا محاکمه میکنند اگر بنا باشد برای هرجرم اویك مجازات معین کنند اگر اینهارا جمع کنند شاید از عمر این آدم تجاوز بکند این است که قانون میآید میگوید در صورت محکومیت های متعدد جمعش نباید ازفلان قدر تجاوز کند پس بنابر این بعقیده بنده این ترتیب که نوشته از سه سال تجاوز نکند این کافی نیست زیرا قانون گذار در اینجا خواسته ارفاقی بحال او بشود بنابر این بنظر بنده اگر خواستند اصلاحاتی کنند باید این قسمت در نظر گرفته شود حد اکثررا واز پانصد روز هم باید کمتر معین کنند برای اینکه پانصد روز که خودش هست حد اکثری که معین میکنند باید کمتر ازآن باشد که بهمدیگر مربوط باشد

وزیر عدلیه - بنده درست متوجه نشدم بایراد آقایانی که مخالفت داشتند وخیال میکنم که دوچیزرا باهم اشتباه میکنند یعنی مخلوط میکنند یکی درفهم این عبارت این

طوری که نوشته شده یکی هم نظر باصلاحش است . اگر راجع باستنباط و فهم این ماده صحبت میکنیم عبارت ماده روشن و توضیحات آقای مخبر هم کافی است وصریح ماده میگوید که محکومیت عبارت است ازرد قیمت . این یك قلم است ویکقلم از پانصدریال الی پنجهزارریال . این دو قلم است وبعد هم عبارت دارد که محکوم به نقدی . . . . وانشیوتشه درصورتیکه بتأدیه غرامت قادر نباشد میگوئیم درصورتیکه بتأدیه محکوم به نقدی قادر نباشد که عبارت از دو قلم است وممکن است از روی روزشمار که حساب کنند ده سال حبس بشود باین مناسبت حداکثری برای آن قائل شده‌اند حالا اگر این عبارت ناقص است عبارت روشن‌تر و واضحتری پیشنهاد بفرمائید که اصلاح شود . اما اگر بااصل موضوع مخالفت دارید ومیخواهید بیشتر ارفاق بشود آنراهم پیشنهاد کنید در کمیسیون صحبت شود والا این ماده باین ترتیب اشکالی ندارد و صدر و ذیل ماده با هم مربوط است

رئیس - چند پیشنهاد رسیده است قرائت میشود

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

مقام منیع ریاست مجلس دامت عظمة

پیشنهاد میکنم حبس در ماده ۲ از ۸ روز تا دو ماه باشد

پیشنهاد آقای کاشف

آنجانب پیشنهاد مینماید عبارت (بخرد) از ماده ۲ حذف شود

پیشنهاد آقای دکتر ادهم

در ماده ۲ پیشنهاد میکنم که اول ماده بترتیب ذیل اصلاح شود

هر کس بدون رعایت مقررات و دستورات صحی وزارت صناعت تخم نوغان بعمل آورد الی آخر

پیشنهاد آقای مرتضی امین

پیشنهاد میکنم که ماده ۲ بقرار ذیل اصلاح شود

ماده ۲ - هر کس بدون اجازه وزارت صناعت و معادن تخم نوغان بعمل آورد یا بفروش برحسب اداره نوغان آنرا بفروشد و یا بخرد مال مزبور ضبط و بتأدیه یك مثل قیمت آن مال محکوم میشود .

تبصره ۱ - در صورت نبودن مال برد قیمت و تأدیه یك مثل قیمت آن مال محکوم میشود .

تبصره ۲ - در صورت تکرار تخلف از مقررات متخلف بعلاوه تأدیه یك مثل قیمت از سه روز تا پانزده روز حبس تأدیبی محکوم میشود .

تبصره ۳ - وزارت صناعت در مورد اجرای اینقانون شاکی . . . . الخ

رئیس - مرجوع بکمیسیون میشود . رأی میگیریم بورود در شور دوم آقایانی که موافقند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد .

[۳ - بقیه شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۲۹۰ تا ۳۰۴]

رئیس - شور اول لایحه اصول محاکمات حقوقی از ماده ۲۹۰ شروع میشود .

(ماده ۲۹۰ بشرح ذیل قرائت شد)

مبحث دهم

در خواست اصل اسنادی که طرف رونوشت آن ها را ارائه داده .

ماده ۲۹۰ - هرگاه یکی از طرفین در ضمن مبادله لوایح کتبی لازم دانست اصل اسناد طرف مقابل را ببیند باید تا سه روز پس از ابلاغ رونوشت سندی که برؤیت اصل آن احتیاج است بدفتر محکمه اطلاع بدهد و مدیر دفتر مکلف است روز پنجم پس از این اطلاع را برای ارائه سند معین کرده و بطرفین اطلاع دهد این اطلاع منتهی باید درظرف دو روز بطرفین ابلاغ شود .

کسی که اصل سند مورد احتیاج را باید ارائه دهد مکلف است که در روز معین اصل سند را بدفتر آورده از اول وقت تا آخرین ساعت اداری دفتر در آنجا بگذارد مگر اینکه از استناد بآن صرفنظر کند .

در صورتی که یکی از طرفین یا هر دو در مقر محکمه

نباشد مدت قانونی مسافت رعایت خواهد شد .

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم در سطر اول این ماده مینویسد در ضمن مبادله لوایح کتبی البته لوایح شفاهی که نمیشود که نوشته شده اگر شفاهی نباشد قابل مبادله نیست و بنظر بنده این کلمهٔ کتبی لازم نیست و یکی دیگر مینویسد پس از ابلاغ و رونوشت سندی که برؤیت اصل آن احتیاج است بنظر بنده یك اصل خوبی انجام شده است و آن این است که حتی الامکان کلماتی که خودمان داریم سعی کنیم که آنها را بنویسیم اینجا رونوشت را بجای سواد مینویسد خیلی خوب بعد از آن کلمهٔ رؤیت را ذکر میکنند در صورتی که ممکن بود بجای آن نوشته شود نشان داده و در جای دیگر برای ارائه سند نوشته شده در صورتی که ممکن بود بنویسند برای نشان دادن سند . خواستم تقاضا کنم در شور دوم این لغات را فارسی ذکر کنند که سهلتر باشد و در نوشتجات پیشتر فارسی نوشته شود .

مؤید احمدی (مخبر کمیسیون) - البته این موضوع در نظر هست لکن ما متعهدیم که هر چه فرهنگستان تصویب میکند عجالتاً ما آنرا بنویسیم و الا البته ممکن است که همه لغات را فارسی کنیم فرهنگستان لفظ رونوشت را معین کرده برای سواد و ابلاغ لکن برای ارائه نشان دادن را معین نکرده و باید اصل را حفظ کرد هرچه فرهنگستان تصویب کرد مینویسیم و الا اگر بنا باشد هر کسی یك لغتی وضع کند هرج و مرج میشود ولی وقتی فرهنگستان تصویب کرد البته مثلا در قانون مینویسیم .

رئیس - آقای بیات

بیات - در این جا بنظر بنده ممکن است گاهی اتفاق بیفتد که سند در دسترس طرف باشد آن شخص سندی دارد و رونوشت آنرا هم دارد رونوشت را ممکن است در ضمن لایحه رد و بدل کرده ولی اصل سند ترتیبی باشد که در دسترس او نباشد در این ماده این قسمت را تکلیفی برایش معین نکرده بنده عقیده‌ام این است که اگر توجهی بفرمایند آقای وزیر عدلیه و هر اینجا قید کنند که اگر مدلل شود بجهاتی که سند در دسترس نیست و ممکن است در یك مدتی آنرا تهیه کند و ارائه دهد گمان میکنم ضرر نداشته باشد که این قسمت اصلاح شده و حقی هم ساقط نشده باشد .

وزیر عدلیه - نظر آقای بیات در ماده ۲۹۱ تأمین شده ملاحظه بفرمایند گمان میکنم کافی است .

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرضی ندارم

رئیس - ماده ۲۹۱ .

ماده ۲۹۱ - هرگاه طرفی که درخواست رؤیت اصل سند را کرده در آنروز حاضر نشد و در موعد مقرر برای پاسخ کتبی پاسخ نداد یا در خواست ارائه اصل را تکرار کرد محکمه او را در حکم کسی قرار میدهد که در موعد مقرر پاسخ کتبی نداده .

رئیس - ماده ۲۹۲

ماده ۲۹۲ - هرگاه کسی که باید اصل سند را ارائه بدهد در روز معین به ترتیب فوق سند را حاضر نکرد اگر مدعی است بدرخواست مدعی علیه محکمه عرضحال او را ابطال میکند و تجدید دعوی موقوف به تجدید عرض حال است و اگر مدعی علیه است محکمه باید بدرخواست مدعی سند مذکور را مادام که اصل آن ارائه نشده است از جزء دلائل خارج کند . در این صورت ارائه اصل سند فقط تا قبل از اعلان ختم محاکمه ممکن خواهد بود .

رئیس - ماده ۲۹۳

ماده ۲۹۳ - هرگاه در مواردی که بموجب ماده قبل باید اصل سند را در روز معین بدفتر آورد یا برای رؤیت اصل در دفتر حاضر شد طرف در روز معینی اصل را نیاورد یا برای رؤیت حاضر نشد و عذر موجهی داشت باید عذر خود را با دلائل موجه بودن تا دو روز پس از روزی که معین شده بوده بمحکمه کتباً اطلاع دهد .

حاکم محکمه باید در ظرف ده روز تصمیم خود را راجع بموجه بودن یا نبودن عذر اظهار نماید.

اگر کلاً محکمه عذر را موجه دید باید پنجمین روز پس از انقضای مهلت تسلیم را برای ارائهٔ سند معین نماید مگر اینکه عذر موجه طوری باشد که تا روز پنجم رفع آن ممکن نباشد در این صورت روزی که رفع عذر را در آن روز میتواند پیش بینی کرد حاکم محکمه برای ارائه سند وقت معین می کند. مدیر دفتر این وقت را در ظرف ده روز بطرفین ابلاغ خواهد کرد.

رئیس - ماده ۲۹۴

ماده ۲۹۴ - هرگاه کسی که باید سند را ارائه دهد دسترسی بآن نداشته و برای بدست آوردن آن محتاج به مهلتی باشد باید قبل از انقضاء موعد برای آوردن سند از محکمه استمهال کند درصورتی که محکمه آن استمهال را مبنی برطفره و تعلل ندید بقدر کافی مهلت خواهد داد و روز ارائه سند را بطرفین اطلاع میدهد.

رئیس - ماده ۲۹۵

ماده ۲۹۵ - هرگاه درروزمعین اصل سند دردفتر حاضر نبود وموافق مواد فوق محکمه مهلت داده و روز دیگری برای ارائه سند معین کرد کسی که درخواست ارائه اصل سند را کرده تا دو روز پس از رؤیت باید پاسخ کتبی خود را بدفتر محکمه برساند.

رئیس - ماده ۲۹۶

فصل نهم - قواعد اختصاصی محاکم صلح

مبحث اول تأمین دلیل

ماده ۲۹۶ - در مواردی که تحقیق محلی و استطلاع از مطلعین و استعلام از اهل خبره و یا استفاده از قرائن و امارات موجوده در محل و یا استفاده از دلائلی که درنزد طرف یا غیر است اقتضا دارد و یا مستند دعوی دفاتر تجارتی و اسناد رسمی که ظنین هستند بر اینکه از دلائل مذکوره بعداً متعذر یا متعسر خواهد شد میتوانند از محکمه درخواست تأمین آنها را بنمایند و مقصود از تأمین در این موارد فقط ملاحظه و صورت ثبت بر داشتن این گونه دلائلی است که بلا معارض باشد.

رئیس - آقای اوحدی

اوحدی - راجع باین ماده ۲۹۶ در کمیسیون خیلی مذاکره شد و بالنتیجه نظر شخص آقای وزیر عدلیه بر این شد که تأمین دلیل یک امر اجباری نیست که همینقدر طرف تقاضا کرد مأمور اجرا و رئیس محکمه برای گرفتن دلیل طرف مقابل مجبور باشد دفاتر و اسناد و همه چیز را جلو رئیس محکمه بگذارد این نیست این لفظ بلا معارض که در آخر این ماده قید شده باین نظر است که اگر طرف مقابل تسلیم محکمه بارائه دفاتر و اسناد محکمه حق نداشته باشد او را مجبور بکند ولی این جمله وافی به مقصود نیست این نکته را عرض کردم که آقای وزیر عدلیه همان نظری را که دارند توضیح بدهند که موثر در این ماده خواهد شد و تکلیف قضات بعداً معلوم میشود که اگر حاضر شد و گفت من اسنادم را ارائه نمیدهم و شما هم حق ندارید در منزل من حاضر باشید قاضی بداند که مفهوم این ماده این است که او نباید طرف را مجبور کند.

وزیر عدلیه - این ماده همان طور که تذکر دادند اقتضاء دارد که یک توضیحی در مجلس شورای ملی در اطرافش داده شود برای اینکه در عمل و سابقه عملی که ما داریم میرساند که از وقتی که قانون اصول محاکمات داشته ایم این تأمین دلیل هم بوده است ولی این تأمین دلیل را بعضی از مأمورین و بعضی از اصحاب دعوی آن طوری که هست نفهمیده اند در صورتی که کلمه خیلی کلمه جامعی است یعنی دلیلی که موجود و بلا معارض و روشن و واضح باشد او را تأمین کند مقصود ایجاد دلیل نیست ولی بعضی از مأمورین و اصحاب دعوی درضمن تأمین دلیل خواسته اند ایجاد دلیل کنند موردش هم زیاد است تأمین دلیل مثلاً یک شخصی اطلاع پیدا می کند از اینکه طرفش میخواهد مسافرت کند یا غائب شود

و دسترس باو نباشد ممکن است اورا در محکمه حاضر کند و آن شخص اطلاعات خودش را به محکمه بدهد و صورت مجلس کنند و بنویسند ولی اگر آن شخص را خواستند و گفت اطلاعی ندارم نمیشود مجبورش کرد همینقدر در صورت مجلس مینویسند که این شخص آمد و گفت من اطلاعی ندارم و اگر اطلاعی داشت عین اطلاع را مینویسند در مورد اشخاص خیلی اهمیت ندارد ولی بعضی موارد رفته اند در بانک یا یک تجارتخانه یا یک مؤسسه و خواسته اند یک صورت حساب و یادفاترش را به بینند و اگر بانک البته بانکی بود که تکالیف شغلی باو اجازه میداد که دفاترش را در دسترس مأمورین بگذارد البته میگذارد و آن مأمور محکمه حق دارد آن دفتر را تأمین کند یعنی صورتی استخراج میکند و در صورت مجلس مینویسد که تأمین شود و در آتیه برای آن کسی که تقاضا کرده است مورد استفاده باشد ولی اگر بانک گفت دفتر ندارم و یا اگر دارم مقتضی نمیدانم نشان بدهم بواسطه اینکه اسرار مربوط بشغلم است واگر بدهم ممکن است خسارت شوم یا اگر امتناع کرد از ابرازش از قاعده تأمین دلیل بیش از این برنمیآید و اگر حاضر نبود نمیتوانند مجبورش کنند مثل اینکه صندوق یک نفر را فرضاً بشکنند و بگویند در این صندوق یک سندی است میخواهیم تأمین کنیم این را چون بعضی از اصحاب دعوی همچو توقع کرده بودند لازم دانستیم در ماده تصریح کنیم که بلا معارض باشد برای اینکه روشن باشد لازم بود این توضیح در مجلس داده شود.

رئیس - ماده ۲۹۷.

ماده ۲۹۷ - درخواست تأمین دلیل در حین محاکمه و قبل از اقامه دعوی ممکن است.

رئیس - ماده ۲۹۸.

ماده ۲۹۸ - درخواست تأمین دلیل راجع است بمحکمه محلی که موضوع تأمین در حوزه آن واقع است.

رئیس - ماده ۲۹۹.

ماده ۲۹۹ - درخواست تأمین دلائل چه کتبی و چه شفاهی باید حاوی نکات زیر باشد:

۱ - نام و شهرت درخواست کننده و طرف او.

۲ - ذکر موضوع دعوائی که برای اثبات آن درخواست تأمین دلیل میشود

۳ - اوضاع و احوالی که موجب درخواست تأمین دلیل شده است.

رئیس - ماده ۳۰۰.

ماده ۳۰۰ - محکمه طرف متقابل را برای تأمین دلیل احضار میکند ولی عدم حضور او مانع از تأمین نیست در اموری که فوریت داشته باشد محکمه بدون احضار طرف اقدام بتأمین مینماید.

رئیس - ماده ۳۰۱.

ماده ۳۰۱ - تأمین دلیل را محکمه میتواند بعضو علی البدل یا مدیر دفتر رجوع نماید.

رئیس - ماده ۳۰۲

ماده ۳۰۲ - در مواردی که مستدعی تأمین دلائل طرف خود را معین نکرده باشد احوالی آنه در صورتی بعمل میآید که از برای درخواست کننده ممکن نباشد طرف خود را معین نماید.

رئیس - آقای معدل.

معدل - خواستم سؤال کنم مقصود از این عبارت «طرف خود» کیست مدعی علیه است یا آن کسی است که باید دلائل نزد او تأمین شود.

وزیر عدلیه - هر ماده ۲۹۹ مراجعه بفرمائید مطلب روشن میشود.

رئیس - ماده ۳۰۳

ماده ۳۰۳ - تأمین دلائل برای حفظ آنست و بهیچوجه دلالت نمی کند بر اینکه دلائلی که تأمین شده معتبر و در محاکمه مدرک ادعای صاحب آن خواهد بود

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - این ماده اگر ضمیمه ماده ۳۰۲ بشود بنظر

بنده صحیح میفرمایید کلیه مواد بوط بماده قبل اضافه میشود تأمین دلیل برای حفظ آنطور الی آخر تنظیم خواهد البته برای این منافع که مخل بحث اساسی کاملی را بوجود میآورد آن ماده مستقلی نیست و میشود عطف بماده ۳۰۲ کرد.

وزیر عدلیه تصور نمیکنم هیچگونه ارتباطی بین ماده ۳۰۲ و ۳۰۳ باشد ماده ۳۰۲ میگوید اگر مستدعی تأمین طرف را معین نکرده تکلیف چیست ولی این ماده می گوید تأمین دلیل برای حفظش است و دلالت نمیکند بر اینکه این دلیل اگر در محکمه مورد بحث واقع شود حتماً باید قبول کنند و معتبر است البته بآن ترتیباتی که راجع برسیدگی بهر دلیلی در قانون اصول محاکمات هست قابل بحث است و خواستیم این حق را برای طرف حفظ کرده باشیم که طبق مقرراتی که در قانون اصول محاکمات حقوقی راجع به رسیدگی دلائل هست مشمول آن مقررات شده باشد و دلیل هم تأمین شده باشد.

رئیس - آقای معدل

معدل - در این ماده آن قسمت که کلمه طرف هست بهتر است که عدلیه توضیح فرمودند این استفاده ازش می شود که دلالت نمیکند براینکه دلیل حتماً معتبر است و جمله که در آخر ماده است و میفرماید دلالت نمیکند بر اینکه تحت محاکمه بدیگر ادعای صاحب آن خواهد بود مقصود بیست البته طرف وقتی میگوید که یک دلیلی را تأمین میکند برای این است که در محاکمه مورد استفاده اش واقع شود حالا اینطور خوبست یک توضیحی بفرمایید که

ماده ۲۹۶ - در

علت ذکر این عبارت را دلالت نمیکند که مدرک ادعای صاحب آن خواهد بود چیست

مخبر - مقصود اینست که تأمین دلیل مدرک ادعای طرف نمیشود چطور مثلی عرض میکنم بنده میآیم میگویم این اراضی ملک من و ملک آقا نهری فاصله است این نهر را تأمین کنند که پر نکنند و من میگویم این نهر مال من است محکمه میفرستد این را تأمین میکند ولی این دلیل مدرک ادعای من نمیشود دلیل ملکیت من در این اراضی نمیشود ممکن است این دلیل را حفظ کنند اگر جلو پر کردن گرفته شد ولی فردا او آمد در محکمه و گفت که اصلا این نهر مال خود من است و اراضی آن طرف هم مال او نیست مدرکی هم ابراز کرد پس این دلیلی که تأمین شده که نگذارند اورا پر کند مدرک ادعا نمیشود فرضش این است

رئیس - ماده ۳۰۴

مبحث دوم در تصرف عدوانی وممانعت از حق و رفع مزاحمت

ماده ۳۰۴ دعوی تصرف عدوانی عبارتست ازدعوی متصرف سابق که دیگری بدون رضایت او مال غیر منقول را از تصرف او خارج کرده و متصرف سابق اعاده تصرف خودرا نسبت بآن مال درخواست مینماید

[۴- موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه]

رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتیه یکشنبه ۲۴ بهمن ماه سه ساعت قبل از ظهر دستور لوایح موجوده

(مجلس نزدیک ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی دکتر حسن اسفندیاری